

De Kronkelvelder

Nieuwsbrief van Kronkelveld

2de jaargang nr. 1 / december 2005

Terugblik op 2005

In 2005 is Kronkelveld opnieuw met veel enthousiasme door vrijwilligers uit de Velden op een ecologische manier beheerd.

Het maaien met de zeis en andere beheeractiviteiten beginnen hun vruchten af te werpen. Naast het aantal Rietorchissen neemt de soorten rijkdom van planten en dieren zichtbaar toe. In de zomer van dit jaar zijn er bijzondere waarnemingen en ontdekkingen gedaan binnen Kronkelveld.

Tijdens de werkzaamheden zagen we een Pauwoog pijlstaart vlinder. Deze nachtvlinder is bijzonder en griezelig tegelijk met zijn afmeting van zo'n acht centimeter en de grote gekleurde "ogen" op de vleugels.

Eén van onze jongere vrijwilligers liet ons vol enthousiasme haar vondst zien; een Watersalamander (vrouwje). Dit is een amfibie dat gedurende de voortplantingsperiode van mei tot juni, geheel afhankelijk is van de poel. Daarna leeft de Watersalamander op het land en voedt zich daar o.a. met insecten.

In de zomer liepen we letterlijk de Kale bosmier tegen het lijf. We hebben daarbij ervaren dat de soldaatjes van deze mierensoort verraderlijk kunnen steken.

Bij het schonen en winterklaar maken van de poel troffen we Waterpest aan, een waterplantje dat de poel met zuurstof verrijkt. Het is mogelijkerwijs meegekomen met het kikkerdril uit een vijver van buurtbewoners of via de poten van een wilde eend, die regelmatig in de poel vertoeven.

Het was een groeizaam jaar. In de poel was, door de vele regenval, voldoende water voor kikkers en ander waterleven. De kruidenlaag bloeide rijkelijk en was een eldorado voor vlinders en insecten.

De nestkastjes die we dit jaar ontvingen van het activiteitencentrum "de Running" werden door mezen en spechten in gebruik genomen.

Nieuwe vrijwilligers meldden zich aan. In een tijd waarin vele natuurverenigingen voortdurend op zoek moeten gaan naar een nieuwe zingeving is dit een verheugend feit voor Kronkelveld.

In samenwerking met Landschapsbeheer Flevoland werd in augustus onder leiding van Jeroen Reinhold een vleermuis excursie georganiseerd. Met een "bat"-detector en een sterke zaklantaarn werd door Kronkelveld en omgeving gestruind, op zoek naar de Dwergvleermuis, de Rosse vleermuis en de Meervleermuis. De laatste, een Europees beschermde soort, troffen we aan boven de grachten van de "Wierden". Het was voor oud en jong een spannende en boeiende excursie.

Enkele vrijwilligers volgden cursussen van Landschapsbeheer. De cursus gereedschapsonderhoud en een, op beheeractiviteiten toegespitste, E.H.B.O.-cursus.

Met september en oktober als warme maanden is de herfst als het ware aan Kronkelveld voorbij gegaan. Op enkele plaatsen staan nog steeds zomerbloeiers in bloei zoals de Gele Honingklaver, de Rode Klaver, de Paardenbloem en het St. Jacobskruiskruid. De laatste plant bevat giftige stoffen die zeer schadelijk zijn voor de gezondheid van mens en dier.

Met de winter in het verschiet, is de Vlaamse Gaai druk bezig om eikels uit Kronkelveld te gebruiken voor zijn wintervoorraad. De Groene Kikker en de Bruine pad zoeken een winterslaapplaats in de poel of op het land.

De eitjes van de vlinders liggen veilig verscholen in de kruidenlaag en de egels gaan in winterslaap bijvoorbeeld onder de bladerenhoop die onze jongste vrijwilligster heeft gemaakt. Een populatie van het wilde konijn verraad met "potter"-achtige keutels zijn aanwezigheid tussen de Abelen. Het konijn heeft een eigenaardige eetgewoonte. Hij knabbelt aan zijn eigen uitwerpselen om zo essentiële voedingsstoffen binnen te krijgen. Het lukt konijnen namelijk niet om tijdens het verteringsproces in de dunne darm alle voedingsstoffen uit hun plantaardig dieet te halen.

Kronkelveld in 2006:

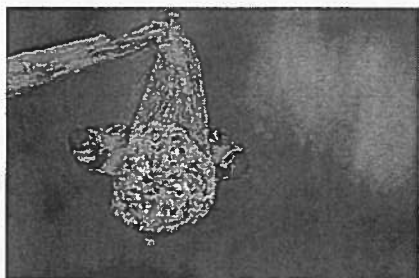
- Het ligt in de bedoeling om het schelpenpad, genoemd in het door Henk Nijenhuis opgestelde beheersplan van 2003, in Kronkelveld aan te leggen, zodat het gebied toegankelijker wordt.
- Er zal in samenwerking met Landschapsbeheer Flevoland een infopaneel voor Kronkelveld worden neergezet.
- De vleermuiskasten die we uit het "potje" van Kronkelveld konden aanschaffen bij A.C. "de Running" worden volgend jaar opgehangen.
- Het Groenhorst College wordt benaderd om leerlingen praktijkervaring te laten opdoen binnen Kronkelveld met de bosmaaier.

Al met al zijn de vrijwilligers voor Kronkelveld ook het volgende jaar volop in beweging. Neerslachtige en sombere bespiegelingen over de natuur laten wij dan ook achterwege, want óók in het jaar 2005 bracht Kronkelveld ons naast inspanning vele momenten van ontspanning. We ontdekten dat "ons" natuurgebiedje zingeving kan zijn.

- **Kronkelveld wordt financieel ondersteund om gereedschappen e.d. aan te schaffen.**
- **De vrijwilligers zijn tijdens werkzaamheden in Kronkelveld verzekerd tegen ongevallen (Arbowet).**
- **Landschapsbeheer Flevoland verzorgt de publicaties over en de agenda van Kronkelveld in haar Nieuwsbrief en in de "Almere Vandaag"**
- **Kronkelveld is een buurtactiviteit, waarbij vrijwilligers uit andere wijken van 'de Velden' van harte welkom zijn.**

Tips om de huismus te helpen

Tafelkleed buiten uitkloppen. Door uw tafelkleed buiten uit te kloppen maakt u de huismus blij met uw broodkruimels. Bij voorkeur op een vaste plaats en tijdstip.

Vogelvriendelijke tuin of balkon. Kies bij de inrichting van uw tuin of balkon voor beplanting die er voor zorgt dat er het hele jaar insecten en zaden te vinden zijn. Creëer plekken waar katten niet bij kunnen. Zorg voor dichte struiken of een haag waar de vogels veilig kunnen schuilen voor overvliegende sperwers en andere roofvogels. Onze brochure "Meer vogels in de tuin" staat boordevol tips om uw tuin vogelvriendelijk te maken.

Speciaal vogelvoer. Voer de mussen het gehele jaar door speciaal vogelvoer, 's winters aangevuld met vetbollen en pindanetjes. Mussen hebben in het voorjaar eiwitrijk voedsel nodig. Speciaal tafelmix voer en Hi-energy voer zijn verkrijgbaar bij de winkel van Vogelbescherming Nederland en in een aantal tuincentra en dierenwinkels.

Drinkschaal in tuin of op balkon. Plaats een drinkschaal in uw tuin of op het balkon, zodat mussen kunnen drinken en baden. Haal de schaal bij vorst binnen of dek deze af met gaas, zodat mussen en andere vogels niet in het water kunnen. Met bevroren veren kunnen ze niet meer vliegen.

Geef de mussen weer onderdak.

Maak de toegang tot de onderste rij dakpannen van uw huis weer toegankelijk. Verwijder eventueel gaas of ander (isolatie)materiaal. U kunt ook speciale mussenpannen op uw dak plaatsen. Breng er minimaal vijf aan met een onderlinge afstand van ongeveer een meter.

Speciale mussenpotten of nestkasten. Hang speciale mussenpotten of nestkasten op tegen uw woning of schutting.

Deze zijn verkrijgbaar bij tuincentra, dierenwinkels en de winkel van Vogelbescherming. Plaats minstens twee of drie potten met een onderlinge afstand van een meter. Nestkasten kunt u ook zelf maken. In de gratis brochure 'Meer vogels in de tuin' staat een bouwtekening. Deze kunt u aanvragen bij vogelbescherming Nederland.

Mussenpannen

Huismussen hebben steeds meer moeite om geschikte nestplaatsen te vinden. De vogels broeden bij voorkeur onder dakpannen. Daar zitten ze hoog, droog en warm. Onder dakpannen kunnen ze genieten van de warmte van het huis en ze zijn er goed beschermd tegen katten. Bovendien kunnen ze vanuit hun hoge positie kijken waar er op de grond voedsel te halen is.

De ouderwetse holle dakpan is echter steeds meer aan het verdwijnen. Huizenbouwers leggen sinds enkele jaren pannen met een gesloten uiteinde op het dak. Deze pan houdt de warmte beter vast en voorkomt dat water uit de dakgoot kan doorlekken naar het dak. Veel dakgoten in nieuwbouwwijken zijn bovendien te smal als doorgang naar ruimtes onder de dakpannen, zelfs voor een slank musje.

Wie de huismus wil helpen kan speciale mussenpannen op het dak leggen. Deze pannen zijn open en bieden een perfecte nestgelegenheid voor de huismus.

Mussendakpan (Lafarge (RBB)) Betonpan

- ▶ **Plaatsing:** geen echte voorkeur.
 - ▶ **Bewoners:** Mussen.
 - ▶ **Invliegopening:** rd 32 mm
- Prijzen

Art.nr	Beschrijving	Prijs
306	Mussendakpan Sneldek (RBB)	€ 23,70
307	Mussendakpan Neroma (RBB)	€ 23,70

Prijzen zijn onder voorbehoud, incl. 19% BTW. en excl. vracht

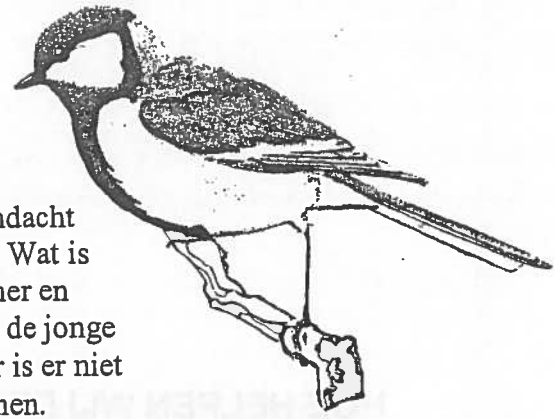
<http://www.waveka.nl/nestkasten/>

NEDERLANDSE KOOLMEES BEDREIGD

In een stukje in de krant van 14 oktober j.l. wordt onder de aandacht gebracht dat de koolmees in zijn voortbestaan wordt bedreigd. Wat is het geval? Door de klimaatverandering wordt het steeds warmer en daardoor komen de rupsen, die nodig zijn voor het voeren van de jonge koolmezen, steeds vroeger in het voorjaar uit hun ei. Daardoor is er niet genoeg voedsel voor de koolmeesjongen als die uit hun ei komen.

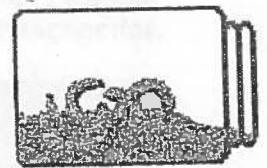
Wat kunnen wij hieraan doen? Er is een mogelijkheid om bij de dierenwinkel meelwormen te kopen en deze, als de jonge koolmezen geboren zijn, op een voederplankje in de tuin te leggen als een soort "suppletievoeding".

Meelwormen kunnen ook zelf gekweekt worden. Je moet er dan wel een paar gaan kopen als "startpakket".

Wat heb je nog meer nodig?

Een plastic doorzichtig bakje en, om het bakje af te dekken, een stukje vitrage en een elastiekje, zemelen, een blokje gist en een stukje appel.

Wat gaan wij verder doen?

Vul het bakje voor ongeveer 1/3 deel met zemelen, verkruimel het blokje gist, roer het geheel door elkaar. Daarna doe je heel voorzichtig 10 meelwormen in het bakje, pas op dat de larven niet beschadigd worden en voeg kleine stukjes appel toe. Dek het bakje af met de al eerder genoemde vitrage en het elastiekje en zet het potje op een rustige plaats.

Wat gebeurt er?

Door regelmatig te kijken via de doorzichtige kant van het bakje kunnen wij de cyclus volgen van de larven naar meelwormen, de verandering in poppen en uiteindelijk de overgang naar torren.

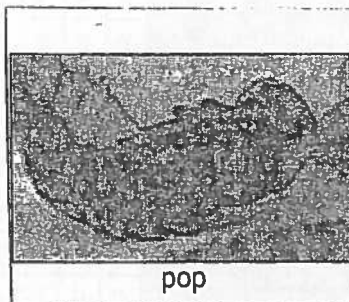
Bijvoeding!

Als geconstateerd wordt dat de koolmezen aan- en afvliegen mag worden aangenomen dat de jonge koolmezen uit het ei gekomen zijn. Daarna kunnen de meelwormen als extra voeding op een voederplankje uitgezet worden.

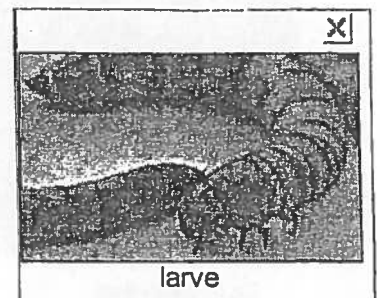
ontwikkeling bij meelwormen

imago

pop

larve

HOE HELPEN WIJ DE VOGELS DE WINTER DOOR

In de wintertijd is het voor vogels vaak moeilijk om voedsel te vinden en dus mogen deze diertjes best een handje geholpen worden. Vraag aan je vader of moeder of ze een voederbakje willen ophangen met vogelvoer. Dit bakje moet wel op een plek hangen waar de poezen er niet bij kunnen, want vogels houden niet zo van poezen. In het bakje kan je dan vogelzaad doen, of pinda's (zonder zout) of kleine stukjes brood. Denk er wel om dat het bakje elke week schoongemaakt moet worden met water en zeep, want anders kunnen de vogels ziek worden.

Je kan ook aan je ouders vragen of zij pinda's in de dop willen kopen. Hier kan je dan met een naald en een draad een pindaketting van maken. Hang de ketting in een boom of struik.

Wat ook lekker is, is een appel. Haal met de appelboor het klokhuis uit de appel en doe door dit gat een touwtje. Knoop de eindjes aan elkaar en hang dit ook weer op in een boom of struik.

Woordzoeker

In deze puzzel staan tien vogels die je dit voorjaar in de tuin of in het park kan horen. Zoek de woorden en streep ze door. Als je ze allemaal gevonden hebt, mag je je ouders om een snoepje vragen.

1. Merel
2. Pimpelmees
3. Huismus
4. Roodborstje
5. Spreeuw
6. Heggemus
7. Koolmees
8. Vink
9. Tortelduif
10. Groenling

U	G	G	I	R	N	H	E	G	G	E	M	U	S	C	P	K	O
A	E	M	T	O	J	H	K	F	M	D	Q	O	S	E	I	F	L
Z	I	E	O	O	S	X	T	N	B	T	Z	T	R	C	M	Q	O
C	X	R	R	D	P	G	R	I	W	D	V	I	N	K	P	N	E
Z	C	E	T	B	R	G	P	M	Z	Y	S	R	V	F	E	T	G
B	Z	L	E	O	E	F	J	R	S	H	D	X	P	X	L	I	T
S	S	Y	L	R	E	L	J	O	T	R	H	U	I	S	M	U	S
T	K	Z	D	S	U	S	Z	U	U	T	S	J	E	Z	E	B	H
D	P	H	U	T	W	U	M	W	F	O	M	D	U	Y	E	B	S
B	D	C	I	J	Y	B	Q	Z	B	A	C	W	S	D	S	H	Q
B	D	V	F	E	C	K	J	I	O	M	B	Q	U	L	E	L	A
E	E	J	W	Y	C	X	M	S	K	Q	R	G	P	T	K	A	I
K	O	O	L	M	E	E	S	O	A	R	Z	T	B	F	Q	U	F
C	G	R	O	E	N	L	I	N	G	L	Y	S	P	S	U	D	F

Geduld is een schone zaak

Hét verschil tussen klassiek groenbeheer en een meer natuurlijk groenbeheer is: Bij natuurlijk groenbeheer is men bezig met een (kunstmatige) levensgemeenschap, waarin constant veranderingen en ontwikkelingen (nieuwe planten en dieren) te verwachten zijn.

Klassiek siergroen kent geen ontwikkeling. Eens een rozenperkje is altijd een rozenperkje.

Spontane ontwikkeling wordt voorkomen of zelfs teruggedrongen.

Bij een natuurlijk beheer worden mogelijkheden geschept waarbij inheemse flora en fauna zich kan ontwikkelen. De beheerder laat zich leiden door de mogelijkheden van de plek.

Deze vorm van groenbeheer is natuurlijk niet overal uit te voeren. Een te kleine oppervlakte of het te hoge gebruiksdruk laat geen ruimte over voor natuurlijke ontwikkeling.

Het vergroten van ecologische kwaliteit van een beplanting betekent in de praktijk dat het resultaat soms lang op zich laat wachten. De natuur heeft haar tijd nodig om tot ontwikkeling te komen, maar wij hebben daar vaak te weinig geduld voor. Door aanplant of inzaai van inheemse soorten krijg je in kortere tijd meer bloeiende planten. Toch is inzaaien niet op elke plaats gewenst. Vooral in het buitengebied is natuurlijke ontwikkeling aan te bevelen om floraverversing te voorkomen.

“Acht groene regels”

Aantal regels voor natuurlijk beheer:

- Uitgangspunt: plant staat niet “op zichzelf”, maar leeft samen met andere planten en dieren.
- Milieuovergangen (gradiënten) en milieverschillen niet wegwerken, maar juist handhaven en gebruiken om variatie te verkrijgen.
- Grenzen (overgangen) onregelmatig en geleidelijk laten verlopen.
- Zo weinig mogelijk ingrijpen en in de bodem roeren (graven, schoffelen) om een evenwichtssituatie te bewerkstelligen.
- Samenstelling begroeiing te sturen door b.v. tijdstip van maaien, uitmaaien of schonen van sloten.
- In het algemeen niet bemesten, maar juist proberen te versralen door maaisel af te voeren.
- Dierenleven zoveel mogelijk zijn gang laten gaan of juist stimuleren.
- Geen chemische middelen gebruiken.

Verschillen tussen natuurlijk beheer en traditioneel groenbeheer

Natuurlijk beheer:

- streven naar spontane ontwikkeling flora en fauna;
- streven naar gewenst beeld door sturen in de ontwikkeling;
- soortensamenstelling wordt bepaald door de milieufactoren (o.a. bodemsoort, waterkwaliteit, voedselrijkdom) ter plekke en de onderlinge concurrentie van planten en dieren.

Traditioneel groenbeheer:

- geen ruimte voor spontane ontwikkeling;
- streven naar van te voren vastgesteld eindbeeld door ongewenste soorten en ontwikkelingen teniet te doen;
- de soortensamenstelling wordt bepaald door de ontwerper, de milieufactoren worden zonnodig aangepast.

Werkochtenden

De werkochtenden van 2006 vinden plaats op de hieronder genoemde zaterdagen.

- 11 februari
- 18 maart
- 15 april
- 13 mei
- 10 juni

Verzamelen om 10.00 uur bij de poel van Kronkelveld.

Heeft u zin om mee te werken op een werkochtend?
U kunt zich opgeven bij: Sia Schipper, Hartenveld 54,
telefoon: 5319360.

Colofon

De Kronkelvelder is een nieuwsbrief van de vrijwilligers van Kronkelveld. Deze nieuwsbrief verschijnt 2 tot 4 keer per jaar.
Redactie: Joop Punselie, Paul Roelofs, Irene Hoff, Sia Schipper en Carolien van Haaster.
Redactieadres: De Kronkelvelder, Hartenveld 54, 1359 HV Almere.

U kunt kopij opsturen naar bovenstaand adres of mailen naar: sia.schipper@planet.nl
De redactie behoudt zich het recht voor kopij te corrigeren, in te korten of in een latere editie te plaatsen.

Een voorspoedig,
gezond en groen
2006